

AYIN İLGİNÇ GÖK OLAYLARI

Dr. İ. Ethem DERMAN

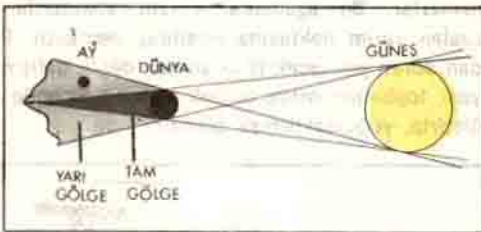
Bu ayın 13'ünde Ay yine Dünya'mızın yarı gölgesine giriyor. Bir önceki sayıda belirttiğim gibi bu olayı gözle fark etmek olanaksızdır. Aşağıdaki şekilde de görüldüğü gibi Ay tam gölgeye hiç girmeksizin sadece yarı gölgeden geçiyor, buna yarı-gölgeli tutulma diyeceğiz. Bildiğiniz gibi Ay tam gölgeye girerse, tam ay tutulmasından söz edilir. 13 Haziran günü akşama doğru meydana gelecek bu olayın ve diğer her türlü ay tutulmasının dolunay evresinde iken olduğunu unutmayalım.

10 Haziran günü ise Ay, Satürn gezegenini örtecek. Saat 15'de meydana gelecek

bu olayı Türkiye'den göremeyeceğiz. Fakat Güneş battıktan sonra doğu çevresinde göreceğiz. Yaklaşık 12 günlük Ay'ın yanında ve hemen üstündeki parlak gök cisiminin Satürn gezegeni olduğunu anımsayın. Eğer bir avcı dürbünü ile bakabilirseniz o görkemli halkasını görebilirsiniz. Aynı saatlerde yaklaşık 4-5 derece Ay'ın altında görülen sarı-kırmızımtırak gök cismi de tarihte Savaş Tanrısı olarak adlandırılan Mars gezegenidir. 14 Haziran günü Ay'ın 3 derece üstünde göreceğiniz parlak cisim ise Jüpiter gezegenidir. Üç gezegen içinde bu tarihlerde en parlak olanı Jüpiter (-2.7 kedir), sonra Mars (-1.4) ve en sönüğü ise Satürn ($+0.4$) gezegenidir. Parlaklık farklarını bilerseniz gezegenleri tanımanız çok daha kolay olur.

Astronomik olarak tam 21 Haziran günü sabah 08.02'de yaz mevsimi başlıyor. Bildiğiniz gibi bu gün, gece uzunluğu gündüz uzunluğuna eşit. Bu gün Güneş, Dünya ekvatorunun belirlediği düzlem içindedir. Diğer bir deyişle, bu gün siz Kenya'da bulunsaydınız Güneş'i tam tepenizde görecektiniz ve büyük bir olasılıkla sıcaktan bayılacaktınız.

Nisan 1984 sayımızda bu köşeden sizlere duyurduğumuz, Amatör Astronomi Derneği kurulması ile ilgili olarak bize ilettiğiniz önerilerinizi değerlendiriyoruz. Bu konudaki gelişmeleri ilerki sayılarımızda sizlere aktarabilmeyi umuyoruz.

sel gözlemler ve bu beş uydunun göndereceği verilerin işlenmesi sonucu, KY'larla ilgili karmaşık ve bilinmeyen birçok konunun gün ışığına çıkartılacağı umuluyor. Bilim adamları, bu uydulardan en iyi ve verimli bir şekilde yararlanabilmelerinin, ancak sıkı işbirliği yaptıkları takdirde olacağını da biliyorlar. Bu nedenle,

Halley KY'ı bu geçişinde bir felaket habercisi değil, uzayın ve güneş sistemimizin keşfedilmesinde uluslararası işbirliğinin temsilcisi olarak, önemli bir rol oynayacaktır.

Bu yazı, yazarların baskıya hazırlanan "HALLEY KUYRUKLUYILDIZI GELİYOR" adlı kitaptan derlenerek hazırlanmıştır.